

Σύναψη κοινωνικών συμβολαίων μεταξύ κοινωνικών επιχειρήσεων και φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στα πλαίσια του Έργου «Θερμοκοιτίδα για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας» της Κ.Π. EQUAL η Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής Αυτοδιοικήσεων Κρήτης - ΚΟΙΝΩ.ΠΟΛΙΤΙ.Α Κρήτης δραστηριοποιείται υπέρ της διασύνδεσης των κοινωνικών επιχειρήσεων της Κρήτης με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στόχος αυτής της διασύνδεσης είναι η σύναψη ειδικών συμφωνητικών συνεργασίας (κοινωνικών συμβολαίων) ανάμεσα στους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στις κοινωνικές επιχειρήσεις της περιοχής τους, στα οποία θα περιγράφεται το είδος και η χρονική διάρκεια της στήριξης που οι φορείς θα παρέχουν στις επιχειρήσεις. Πρόκειται στην ουσία για την υπογραφή ενός νομικού κειμένου που θα οριοθετεί τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμβαλλόμενων μερών.

Αναγνωρίζοντας τα προβλήματα που προκύπτουν από την έλλειψη θεσμικού πλαισίου για την κοινωνική οικονομία και λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού, η ΚΟΙΝΩ.ΠΟΛΙΤΙ.Α Κρήτης προχώρησε στη μελέτη και σύνταξη ενός **πρότυπου ειδικού συμφωνητικού συνεργασίας** το οποίο στηρίζεται στη δυνατότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να στηρίζει μια κοινωνική επιχείρηση στα πλαίσια της κοινωνικής ανάπτυξης.

Ενδεικτικά σας αναφέρουμε ότι οι Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν να βοηθήσουν τις κοινωνικές επιχειρήσεις:

- α) Με την **παροχή τεχνικής στήριξης**. Για παράδειγμα, μια δημοτική επιχείρηση μπορεί να αναλάβει τη σύνταξη οικονομοτεχνικής μελέτης για μια κοινωνική επιχείρηση που θα λειτουργήσει στην περιοχή της.
- β) Με την **παραχώρηση χώρων δωρεάν ή με χαμηλό ενοίκιο για την στέγασή τους**.
- γ) Με **οικονομική ενίσχυση** για έξοδα πρώτης εγκατάστασης, δημοσιοποίησης κ.α.
- δ) Με την **αγορά των προϊόντων και των υπηρεσιών τους**. Για παράδειγμα, οι γυναικείοι συνεταιρισμοί μπορούν να αναλάβουν την ετοιμασία των φαγητών σε δεξιώσεις ή εκδηλώσεις που πολύ συχνά διοργανώνουν οι Δήμοι ή οι Νομαρχίες.
- ε) Με την **παραχώρηση χώρων για την έκθεση των προϊόντων τους**. Για παράδειγμα, ένας Δήμος μπορεί να παραχωρήσει ένα μικρό σημείο στο δημοτικό κατάστημα για την έκθεση ειδών χειροτεχνίας που παράγει ο χειροτεχνικός συνεταιρισμός της περιοχής.

«Θερμοκοιτίδα για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας»

Το Έργο με τίτλο «Θερμοκοιτίδα για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας» χρηματοδοτείται από την Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL (Μέτρο 2.2 «Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας» του Άξονα Προτεραιότητας 2 «Ανάπτυξη του Επιχειρηματικού Πνεύματος»). Η Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL εντάσσεται στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πελοιθήσεων, αναπηρίας ή ηλικίας. Με επίκεντρο την αγορά εργασίας, η Κ.Π. EQUAL στηρίζει τις προσπάθειες για την **καταπολέμηση των διακρίσεων** για όλους τους παραπάνω λόγους, προωθεί τη **δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης** και προσπαθεί να εξασφαλίσει τη δυνατότητα όλων να έχουν **πρόσβαση** στις θέσεις αυτές.

Πιο συγκεκριμένα, το Έργο «Θερμοκοιτίδα για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας» που υλοποιείται στην Περιφέρεια Κρήτης, στοχεύει στην επαγγελματική αποκατάσταση ανέργων ατόμων μέσα από τη **δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων σε νέους τομείς δραστηριοποίησης**. Παράλληλα, το Έργο θα στηρίζει τις υφιστάμενες κοινωνικές επιχειρήσεις μέσα από τη δημιουργία cluster, την πραγματοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων κ.α. (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις του Έργου επικοινωνήστε με την Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Ε. : τηλ.: 2810 752111).

Το Έργο «Θερμοκοιτίδα για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας» υλοποιείται από την Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΚΡΗ.Κ.Ο.Σ». Η Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΚΡΗ.Κ.Ο.Σ» συστάθηκε από μία ομάδα φορέων της Περιφέρειας Κρήτης με τη μορφή Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας. Μέλη της Αναπτυξιακής Σύμπραξης «ΚΡΗ.Κ.Ο.Σ» είναι οι παρακάτω φορείς:

- Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Ε. (Συντονιστής Εταίρος)
- Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής Αυτοδιοικήσεων Κρήτης (ΚΟΙΝΩ.ΠΟΛΙΤΙ.Α ΚΡΗΤΗΣ)
- Παγκρήτιο Δίκτυο Κοινωνικών Φορέων «ΖΕΥΞΙΣ»
- Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΝΕΛΕ) Ηρακλείου
- Εταιρεία Διαχείρισης και Ανάπτυξης του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου Κρήτης (ΕΔΑΠ ΕΤΕΠ-Κ.Α.Ε.)
- ΚΕΚ Ανάπτυξη Κρήτης
- Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου
- Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΝΕΛΕ) Χανίων
- Οργανισμός Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης (Ο.Α.Δ.Υ.Κ.)
- Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΝΕΛΕ) Ρεθύμνου
- Αναπτυξιακό Κέντρο Ορεινού Μυλοποτάμου – Μαλεβουζίου
- Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Κ.Ο.Μ.Μ. – Ψηλορείτης Α.Ε.)
- Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Ε.
- Οργανισμός Ανάπτυξης Σητείας Α.Ε. (Ο.Α.Σ. Α.Ε.)
- Δημοτική Πολιτιστική Επιχείρηση Δήμου Αγίου Νικολάου (ΔΗ.Π.Ε.Δ.Α.Ν.)

Το Έργο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (75%) και το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (25%).

Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής Αυτοδιοικήσεων Κρήτης

ΚΟΙΝΩ.ΠΟΛΙΤΙ.Α Κρήτης

Δράση

Σύναψη Κοινωνικών Συμβολαίων μεταξύ Κοινωνικών Επιχειρήσεων και φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL (β' κύκλος υλοποίησης)

Αναπτυξιακή Σύμπραξη «ΚΡΗ.Κ.Ο.Σ.» (Κρητική Κοινωνική Οικονομική Σύμπραξη)

Τι είναι κοινωνική οικονομία;

Η **κοινωνική οικονομία** ορίζεται ως ο χώρος της οικονομίας που βρίσκεται ανάμεσα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα της οικονομίας και στον οποίο διεξάγονται **οικονομικές δραστηριότητες με κοινωνικούς σκοπούς και στόχους**.

Η κοινωνική οικονομία αποτελείται από οικονομικές δραστηριότητες επιχειρήσεων, φορέων και οργανισμών των οποίων η ηθική, ο τρόπος λειτουργίας και οι στόχοι συνοψίζονται στα παρακάτω σημεία:

- δραστηριοποίηση με στόχο την εξυπηρέτηση των μελών τους ή το συλλογικό όφελος,
- διαχειριστική αυτονομία,
- δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων,
- ανάπτυξη με προτεραιότητα στις ανάγκες των ανθρώπων και της απασχόλησης.

Τι είναι κοινωνική επιχειρηματικότητα;

Με τον όρο «**κοινωνική επιχειρηματικότητα**» εννοούμε την επιχειρηματικότητα που αναπτύσσεται στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας και στην οποία συγκαταλέγονται οι **κοινωνικές επιχειρήσεις**.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι **συλλογικές επιχειρήσεις** στις οποίες, εκτός από φυσικά πρόσωπα, είναι δυνατόν να συμμετέχουν και φορείς. Όπως οι κοινές επιχειρήσεις έτσι και οι κοινωνικές επιχειρήσεις **παράγουν προϊόντα ή προσφέρουν υπηρεσίες**. Παράλληλα, όμως, η λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων εκτός από τους ιδιαίτερους οικονομικούς στόχους έχει και ευρύτερους κοινωνικούς στόχους. Οι σημαντικότεροι **κοινωνικοί στόχοι** είναι οι παρακάτω:

- Δίνουν τη δυνατότητα σε ανέργους και μάλιστα σε ανέργους ευπαθών κοινωνικών ομάδων να **ενταχθούν στην αγορά εργασίας**.
- Η φιλοσοφία τους και η οργάνωσή τους είναι **φιλική για τους εργαζόμενους**.
- Σε αρκετές περιπτώσεις, **καλύπτουν ανάγκες του κοινωνικού συνόλου** με την παραγωγή προϊόντων ή με την παροχή υπηρεσιών που δεν παρέχονται από άλλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα ή από τους φορείς του δημόσιου τομέα.
- Τα κέρδη τους δε χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αύξηση του εισοδήματος των επιχειρηματιών ή των εργαζομένων, αλλά κυρίως **επανεπενδύονται στην επιχείρηση** και αξιοποιούνται για να μεγιστοποιηθούν τα κοινωνικά οφέλη.
- Η επιχειρηματική τους δραστηριότητα στηρίζει την **τοπική ανάπτυξη**. Έτσι, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά και άλλοι τοπικοί φορείς συχνά στηρίζουν τις κοινωνικές επιχειρήσεις.
- Στην Ελλάδα, οι γυναικείοι συνεταιρισμοί θεωρείται ότι συγκεντρώνουν πολλά από τα χαρακτηριστικά μιας «κοινωνικής επιχείρησης» με βασικότερο χαρακτηριστικό τη δυνατότητα ένταξης στην αγορά εργασίας γυναικών, κυρίως της υπαίθρου, που δεν είχαν εναλλακτικές ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης.

Η σημασία της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην τοπική ανάπτυξη

Τα τελευταία χρόνια αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντιλαμβανόμενες τη σπουδαιότητα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην οικονομικοκοινωνική ανάπτυξη μιας περιοχής έχουν εφαρμόσει **ενεργές πολιτικές** για την ανάπτυξη και στήριξη του τομέα. Αξίζει να αναφερθεί ότι στην Ιταλία οι κοινωνικές επιχειρήσεις συναντώνται κυρίως με τη μορφή του «Κοινωνικού Συνεταιρισμού», ενός θεσμού ο οποίος υφίσταται νομικά με ειδική ρύθμιση από το 1991. Πράγματι, η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και ιδιαίτερα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας επιδρά θετικά στην τοπική και περιφερειακή οικονομία καθώς:

- **προωθεί την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες,**
- **καλύπτει κενά στην προσφορά υπηρεσιών ή ειδικών προϊόντων,**
- **ενισχύει τη δημιουργία τοπικού κοινωνικού κεφαλαίου.**

Ιδιαίτερα για την Κρήτη η κοινωνική οικονομία μπορεί πράγματι να αποτελέσει ένα καινοτόμο, δυναμικό και προνομακό χώρο, ικανό να συνθέτει και να αξιοποιεί τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ομάδων του τοπικού πληθυσμού, να αναδεικνύει και να τονώνει τις ιδιαίτερες δεξιότητες τους, να αξιοποιεί τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες και να μετουσιώνει τις διάχυτες αλλά άτυπες μορφές κοινωνικής αλληλεγγύης, που επικρατούν στο χώρο μας σε συγκεκριμένες πρακτικές στήριξης, σε επιχειρήσεις κοινωνικού χαρακτήρα.

Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας από τους Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στην Ελλάδα η κοινωνική οικονομία δεν είναι ούτε αναγνωρισμένη ούτε θεσμικά οροθετημένη. Μια σημαντική προσπάθεια για την αναγνώριση του τομέα πραγματοποιείται τα τελευταία χρόνια από το Εθνικό Θεματικό Δίκτυο για την Κοινωνική Οικονομία που λειτουργεί στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας (Κ.Π.)EQUAL.

Η έλλειψη υποστηρικτικού θεσμικού πλαισίου για την κοινωνική οικονομία στην Ελλάδα δε σημαίνει, φυσικά, και την απουσία δραστηριοτήτων στο συγκεκριμένο τομέα. Οργανώσεις και επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας υπάρχουν και λειτουργούν τόσο στην πόλη όσο και στην ύπαιθρο.

Ο ρόλος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) καθώς και των λοιπών δημόσιων φορέων είναι καθοριστικός και δεν νοείται ανάπτυξη του τομέα χωρίς την ενεργή συμμετοχή και υποστήριξή τους. Όμως παρά το ότι αρκετοί ΟΤΑ έχουν δείξει τη επιθυμία τους να στηρίζουν τις κοινωνικές επιχειρήσεις προκειμένου, μέσω της προμήθειας προϊόντων ή /και υπηρεσιών, να συμβάλουν στην οικονομικοκοινωνική τοπική ανάπτυξη, εντούτοις διάφορα διοικητικά προβλήματα δυσχεραίνουν τέτοιου είδους συνεργασίες. Τα προβλήματα που παρουσιάζονται είναι τα εξής:

- Αδυναμία κατάρτισης προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Απουσία πρόβλεψης «κοινωνικών κριτηρίων» κατά τη διενέργεια διαγωνισμών του δημοσίου.
- Ανυπαρξία «κινήτρων – bonus» για τους φορείς του δημοσίου τομέα που αναθέτουν εργασίες ή προμηθεύονται προϊόντα από κοινωνικές επιχειρήσεις.

